1

ДЕРЖБУД УРСР
УКРАЇНСЬКЕ СПЕЦІАЛЬНЕ
НАУКОВО-РЕСТАВРАЦІЙНЕ
ВИРОБНИЧЕ УПРАВЛІННЯ

УКРАЇНСЬКИЙ СПЕЦІАЛЬНИЙ НАУКОВО-РЕСТАВРАЦІЙНИЙ ПРОЕКТНИЙ ІНСТИТУТ «УКРПРОЕКТРЕСТАВРАЦІЯ»

ЛЬВІВСЬКА КОМПЛЕКСНА АРХІТЕКТУРНО-РЕСТАВРАЦІЙНА МАЙСТЕРНЯ

Пам'ятка арх. XVIII ст./1770р./Михайлівська дер.церква та дзвіниця в с.Жирівка Пустомитівського району Львівської області.

Том I. Паспортизація пам"ятки.

м. Львів 198 2 р

Управління охорони історичного середовища
Центр міськості
Center for Urban History

uma.lvivcenter.org

ДЕРЖБУД УРСР — УСНРВУ

УКРАЇНСЬКИЙ СПЕЦІАЛЬНИЙ НАУКОВО— РЕСТАВРАЦІЙНИЙ ПРОЕКТНИЙ ІНСТИТУТ

«УКРПРОЕКТРЕСТАВРАЦІЯ»

ЛЬВІВСЬКА КОМПЛЕКСНО-РЕСТАВРАЦІЙНА МАЙСТЕРНЯ

Замовник: Управління в справах будівництва та архітектури

Шифр № 780

інв.№

Пам"ятка архітектури XVIII ст./1770 р./ Михайлівська дер.церква та дзвіниця в с.Жирівка Пустомитівського району Львівської .

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

ТОМ I.

ПАСПОРТИЗАЦІЯ ПАМ"ЯТКИ.

Начальник Львівської КАРМ І.Могитич

Головний архітектор проекту Б.Кіндзельський

Керівник групи Г.Крук

Львів—1982 р.

ГУ № 58. Львів. Зам. 3426—5000. 1982 р.

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

Документація тому I опрацьована колективом АРБ-4 Львівської КАРМ під керівництвом керівника АРГ-I тов.Крук Г.П. у складі :

Архітектор Кубів О.В.

Технік Якимович Я.М.

Технік Іванишин Г.С.

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії Center for Urban History

Склад документації по договору № 780 від 15 квітня 1982 р. по пам"ятці архітектури XVIII ст. /1770 р./ Михайлівської дерев"яній церкві та дзвіниці в с.Жирівка,Пустомитівського Львівської області.

Том I. Паспортизація пам"ятки.

Том II. Опрацювання пропозицій по пристосуванню пам"ятки.

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії Center for Urban History

Склад тому I. Паспортизація пам"ятки архітектури XVШ ст. /1770 р./ Михайлівської дерев"яної церкви та дзвіниці в с.Жирівка Пустомитівського району Львівської області.

А. ТЕКСТОВА ЧАСТИНА.

I. Опис території.

2. Акт технічного стану.

Б.ГРАФІЧНИЙ МАТЕРІАЛ.

I. Схема генплану.

2. План церкви.

Розріз I-I.

Південний фасад.

Західний фасад.

3. План дзвіниці.

Розріз I-I.

Північний фасад.

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії Center for Urban History

ОПИС ТЕРИТОРІЇ ПАМ"ЯТКИ

Пам"ятка знаходиться на околиці південно-східної частини села. До неї веде головна сільська дорога.

На схилі досить високого пагорба по північну сторону від дороги стоїть церква, дзвіниця і дві каплиці / мурована і дерев"яна/.

З півдня та з заходу пам"ятки знаходиться в оточенні садиб, з сходу до території пам"ятки прилягає колгоспне поле, а з північної - городи, а за ними садиби.

Церковне подвір"я невелике, воно чітко окреслюється старими каштанами і липами, що ростуть з східної, північної та західної сторін. На захід і північ за церковним подвір"ям починається цвинтар.

Територія пам"ятки / церковне подвір"я і цвинтар / з півдня, півночі, сходу і частково заходу огороджені металевою сіткою.

Головний вхід на територію здійснюється з півдня. Широкі кам'яні сходи ведуть до воріт і хвіртки влаштованих в огорожі південно- західної частини церковного подвір"я.

Трохи вище по схилу також з південної сторони, за пам'яткою в огорожі влаштовані другі ворота і треті ворота є влаштовані в огорожі з східної сторони майже в самому північно - східному куті цвинтару.

У південно - західному куті церковного подвір"я стоїть невелика, прямокутна в плані каплиця, яка була побудована у 1879 р. в центрі села і в 70-х роках XX ст. перенесена на територію пам"ятки.

За каплицею з півночі стоїть високий дубовий хрест, поставлений у 1936 р.

На схід, трохи вище від каплиці, при вході на церковне подвір"я стоїть каркасна квадратна в плані дзвіниця, а за нею також при огорожі мурована у 40-х роках XX ст. каплиця.

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії Center for Urban History

За капличкою навпроти вівтаря стоїть великий дубовий хрест.

З східної сторони, навпроти вівтаря, під старими каштанами стоїть вісім великих кам'яних хрестів, поставлених на " Славу Богу " жителями і громадою села Нирівка у 1781 р. 1900, 1905, 1906, 1907, 1932 роках. Перед ними поставлений у 1938 р. високий дубовий хрест / на 950 - річчя хрещення Русі /.

Склала : арх. Крук Г.П.

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії Center for Urban History

АКТ ТЕХНІЧНОГО СТАНУ

пам"ятки архітектури XVIII ст. /1770 р./ Михайлівської дерев"яної церкви та дзвіниці в с.Жирівка, Пустомитівського району, Львівської області.

25.06.82 р. с.Жирівка.

Ми, що нижче підписалися, комісія представників інституту "Укрпроектреставрація" в складі керівника АРГ-I від АРБ-4 тов. Крук Г.П. і архітектора тов.Кубів О.В. обстежили згадану пам"ятку і встановили такий технічний стан споруди :

А. ОПИС ПАМ"ЯТКИ.

Церква тридільна, тризрубна, триверха, видовжена по осі схід-захід. Довкола церкву опоясує піддашшя на випустах. Вище піддашшя стіни пам"ятки та барабани вертикально шальовані дошками з нащільниками.

При вівтарі з північної та південної сторін є ризниці. Ризниця з південної сторони пізніше прибудована, північна ризниця добудована на захід. Південна ризниця ховається під піддашшям, північна первісна ризниця має свій односхилий дах, добудівка ховається під піддашшя.

Високі четверики бабинця, нави та вівтаря завершуються барабанами, що несуть на собі, бані з ліхтариками, маківками та хрестами з підхрестовими яблуками.

Піддашшя, баня, ліхтарі та маківки покриті бляхою.

До церкви веде чотири входи: у західних стінах бабинця та ризниць та у південній стіні нави.

Дзвіниця квадратна в плані, каркасна, двоярусна. Перший ярус дзвіниці відкритий каркас до піддашшя.

Дзвіниця має піддашшя на кронштейнах, досить високий дашок над першим ярусом. Другий ярус завершується високим наметовим дахом з маківкою, яблуком та невисоким хрестом.

Піддашшя дашок та наметовий дах покритий гонтами.

Конструкції першого ярусу над піддашшям кожуховані гонтами, другого ярусу - шальовані вертикально дошками.

Другий ярус має по два овальної форми голосники у кожній стіні.

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії Center for Urban History

Дерев"яна каплиця невеличка, прямокутна в плані з галерейкою з сходу, з двосхилим, покритим бляхою дахом, який має фронтони на схід і захід.

Завершується дах фігурної форми шпилем з яблуком і маленьким хрестом.

Стіни каплички, фронтони даху та низ галерейки вертикально шальовані дошками з нащільниками.

Галерейка має дощату, зверху фігурно вирізану хвіртку.

Мурована каплиця прямокутна в плані з великим прорізом у північній стіні, з двосхилим дахом, який має фронтони на південь і північ.

Дах покритий бляхою і завершується невеличким хрестом з півночі.

Цегляні стіни каплиці з середини тинькувані і побілені вапняним розчином.

Б.ОПИС ОКРЕМИХ АРХІТЕКТУРНО-КОНСТРУКТИВНИХ ЕЛЕМЕНТІВ.

Церкви.

I.Фундаменти не перевірялись.

2.Цоколь з бутового каменю у незадовільному стані. Під навою, вівтарем та ризницями осів в землю. Втрати становлять до 60%. При вході у бабинець та наву влаштовані камінні сходи, які поросли травою.

3.Підвалини дубові, високі. Перекрій підвалин нави - 25х52 см; бабинця 2? х 50; 20 х 40 см.
вівтаря шириною 25 - 26 см.
Над землею підвалини вівтаря виступають на I5 - 20см
Технічний стан підвалин незадовільний. Від землі підвалини прогнили, струхлявіли.
Підвалини вівтаря, нави, ризниць та з півночі бабинця осіли в землю майже наполовину. Втрати становлять до 35 %.

4.Стіни церкви дубові з бруса у задовільному стані.
Нижні зрубини нави та бабинця високі січенням I5 х х37 - 42 см, верхні зруби та зруби вівтаря I5х25-30см

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії Center for Urban History

Врубки стін церкви - простий замок з навкісним потайним зубом.
Стіни південної ризниці примикають до стін вівтаря та нави через прибабок.
Стіни нави та бабинця над піддашшям скріплені лисицями. В наслідок осідання церкви стіни північної ризниці розійшлись в замках і додатково скріплені металевими скобами.
Зруби стін частково поточені шашелем.

5.Шалівка стін над піддашшям, стін барабанів, та ризниць з дубових дошок.
Технічний стан шалівки задовільний.

6.Карнизи комбіновані. Низ карнизу з підшивної дошки, верх - з профільованого бруса. Карнизи ліхтарів нави та вівтаря під маківкою з бруса, профільовані. Карниз бабинця обшитий бляхою. Технічний стан карнизів задовільний.

7.Перекриття вівтаря, нави та бабинця - відкритий до основи ліхтаря простір, виконаний в зрубі. Перекриття північної ризниці з підшивних дошок до конструкцій даху.
Четверики вівтаря нави та бабинця через паруси переходять у восьмерики, що несуть на собі бані.
Вівтар і бабинець з сторони нави має ніш.

8.Піддашшя з заходу нави та при бабинці на високих випустах.
Руси випустів з заходу бабинця частково втрачені.
Піддашшя при вівтарі на пізніше влаштованих кронштейнах, випусти брусів стін вівтаря зрізані.
Конструкції піддашшя частково замінені.
Платви дубові у задовільному стані.
Припусниці з шпилькової деревини вторинного використання. Технічний стан припусниць незадовільний, прогнили, поточені шашелем. Втрати становлять до 30 %.
Облатування дощате, з деревини шпилькової породи, технічний стан задовільний.
Покриття піддашшя бляшане у задовільному стані.

9. Дах північної ризниці покритий бляхою у задовільному стані. Південна ризниця ховається під піддашшям. Конструкції дахів не перевірялись.

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії Center for Urban History

I0. Дашки над четвериками вівтаря нави і бабинця покриті бляхою, технічний стан якої задовільний.
Конструкції дашків не перевірялись.

II. Бані вівтаря, нави та бабинця покриті бляхою, загальний технічний стан якої задовільний. У деяких місцях покриття поржавіло.
Конструкції бань не перевірялись.

I2. Ліхтарики вівтаря, нави та бабинця глухі, ззовні обиті бляхою, технічний стан якої задовільний.
Конструкції ліхтариків не перевірялись.

I3. Маківки вівтаря, нави та бабинця невеликі, покриті бляхою. Технічний стан покриття задовільний.
Конструкції маківок не перевірялись.

I4. Підхрестові яблука та шпилі обиті бляхою. Технічний стан задовільний. Конструкції не перевірялись.

I5. Хрести з металевої полоси, простої форми, помальовані олійною фарбою. Технічний стан задовільний.

I6. Громовідвід відсутній.

I7. Двері у наві та бабинці прямокутної форми, дубові. Дверне полотно - полотно щитове на шпугах з металевою поковкою, технічний стан задовільний.
Одвірки дверей дубові, зрубані на вус. Січення одвірків у наві I6 x 40 см., у бабинці I6 x 45 см. Кріпиться дверне полотно до одвірків коваными завісами.
Двері у південній ризниці та прибудівці до північної ризниці щитові на шпугах, з шпилькової деревини. Технічний стан полотен задовільний.
Одвірки дверей з дошки шпилькової деревини, з фасаду закриті наличниками.
Двері у північній стіні вівтаря прямокутні. Одвірки дверей дубові, у задовільному стані. Дверне полотно відсутні.

I8. Вікна церкви до першого вінчаючого карнизу прямокутної форми, над підпашшям великі. Ззовні варцаби вікон закриті наличниками. На вікнах влаштовані дошки і дашки.

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії Center for Urban History

Варцаби вікон дубові, з четвертю, зрубані на вус.
Віконні заповнення глухі.
Над піддашшям на південній і північній стінах у вівтарі і бабинці є по одному вікну, у наві по два.
Одне вікно є в західній стіні бабинця. У північній і південній стінах бабинця під піддашшям є по одному невеликому, прямокутньої форми вікну.
По одному малому прямокутної форми віконечку є у південній стіні південної ризниці та східній стіні північної ризниці.
Церква додатково освітлюється маленькими круглими віконцями у північних і південних гранях барабанів, та малими прямокутніми вікнами у північно-західній та південно-західній гранях барабану вівтаря.
Ззовні рами круглих вікон оббиті бляхою.
Технічний стан віконних заповнень - задовільний.
Заскління у задовільному стані.

Д з в і н и ц я.

I. Цоколь	з бутового каменю, у незадовільному стані, осів в землю на 60 %.
2. Підвалини	дубові, осіли в землю, від землі струхлявіли прогнили. Втрати становлять до 20 %.
3. Стовпи	каркасу першого та другого ярусів дубові у задовільному стані.
4. Підкоси	дубові, у задовільному стані.
5. Балки	перекриття першого ярусу та балки над другим ярусом дубові, у задовільному стані.
6. Обв'язка	першого та другого ярусів дубова, у задовільному стані.
7. Конструкції	на яких кріпиться дзвін у задовільному стані. Є сліди від кріплення ще трьох дзвонів.
8. Дзвін	у задовільному стані.
9. Піддашшя	на кронштейнах. Кронштейни дубові, у задовільному стані.

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії Center for Urban History

Деревина кронштейнів новіша від деревини основних конструкцій.
Платва піддашшя з західної сторони дубова, решта платв з деревини шпилькової поруди. Технічний стан платв задовільний.
Припусниці та облатування з деревини шпилькової породи, у задовільному стані.
Покриття піддашшя гонтове у задовільному стані.

I0. Кожухування стін першого ярусу над піддашшям у задовільному стані.
Облатування дубове, у задовільному стані.

II. Сходи на другий ярус у задовільному стані. Тятиви та сходини дубові.

I2. Перекриття першого ярусу дощатий настил з шпилькових дошок у незадовільному стані, прогнило, потечене шашелем. Втрати становлять до 40 %.

I3. Дашок над першим ярусом покритий гонтами, у незадовільному стані. Гонтове покриття потребує повної заміни.
Конструкції дашку балки, плативи, припусниці та облатування з шпилькової деревини у задовільному стані.

I4. Шалівка другого ярусу з деревини шпилькової породи у задовільному стані.

I5. Наметовий дах покритий гонтами. Покриття у незадовільному стані, гонта потребує повної заміни.
Конструкції даху :крокви та облатування у задовільному стані, з шпилькової деревини.
Центральний стовп дубовий, у задовільному стані.

I6. Маківка побита бляхою, технічний стан якої задовільний.

I7. Хрест з металевої полоси у незадовільному стані, поржавів, потребує розчистки.

uma.lvivcenter.org

ПАМЯТКА АРХІТЕКТУРИ XVIII ст.
МИХАЙЛІВСЬКА ЦЕРКВА
В с. ЖИРІВКА ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛ.

СХЕМА ГЕНПЛАНУ
М 1:500

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

- ЦВИНТАР
- ЛИПИ
- ДЕРЕВА ЛИСТЯНИХ ПОРІД
- МЕТАЛЕВА СТОРОЖА

ЕКСПЛІКАЦІЯ

① ЦЕРКВА
② ДЗВІНИЦЯ
③ ДЕРЕВЯНА КАПЛИЦЯ
④ МУРОВАНА КАПЛИЦЯ
⑤ ДЕРЕВЯНІ ХРЕСТИ
⑥ КАМЯНІ ХРЕСТИ
⑦ МАГАЗИН
⑧ ЖИТЛО
⑨ ГОСПОДАРСЬКІ БУДІВЛІ
⑩ ПОЛЕ

МАСШТАБ 1:500

-10 -5 0 5 10 20 30 40 50

НАЧ. ЛКАДУ		МСКУТИЧ	1982	ПАМЯТКА АРХІТЕКТУРИ XVIII СТ. МИХАЙЛІВСЬКА ЦЕРКВА в с. ЖИРІВКА ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ГАП		КУЛЕШКОВИЧ		
КЕР. ГРУПИ		КРИЧК		
ВИКОНАВ.		ЛЕЩИШИН		СХЕМА ГЕНПЛАНУ
ПЕРЕВІРИВ		КРИЧК		
СКМІРИ	КРИЧК П.П.	КОЗЬБ О.Б.		
ПРОВЕЛИ	КОМПАНІЧ Я.М.	ЛАНКШИН		

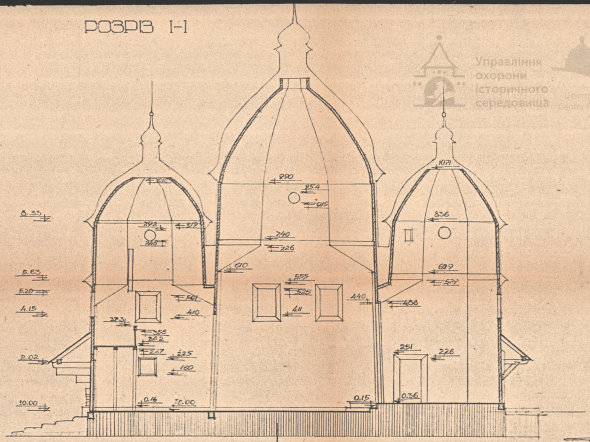
СТАДІЯ	АРКУШ	АРКУШІВ
П	1	5

ЛЬВІВСЬКА КАРМ. ІНСТИТУТУ УКРПРОЕКТРЕСТАВРАЦІЯ

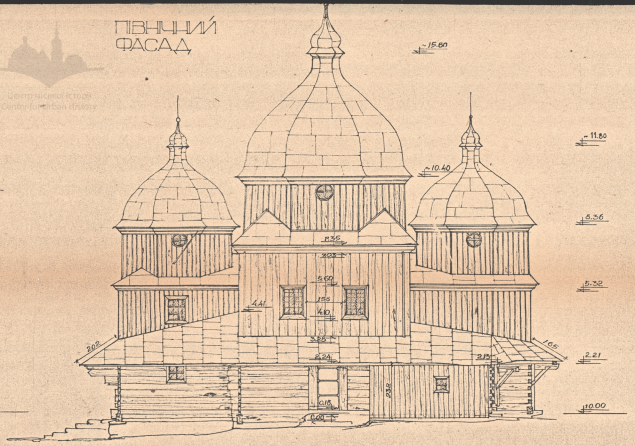
uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища

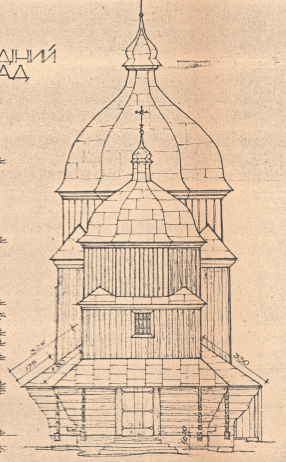
РОЗРІЗ І-І

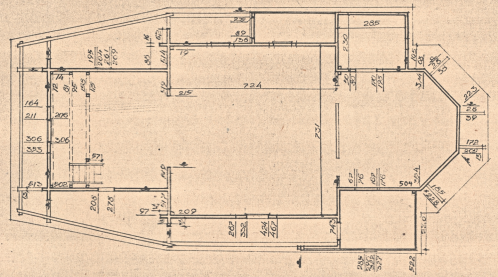
ПІВНІЧНИЙ ФАСАД

ЗАХІДНИЙ ФАСАД

ПЛАН ЦЕРКВИ

ПРИМІТКИ:

1. ВСІ ЛІНІЙНІ РОЗМІРИ ПОДАНІ В СМ. ВИСОТИ Б. М.
2. ДОНИЗ ЛИСТ РОЗГРАФЛЯТИ РАЗОМ З ЛИСТОМ: 1, 3.

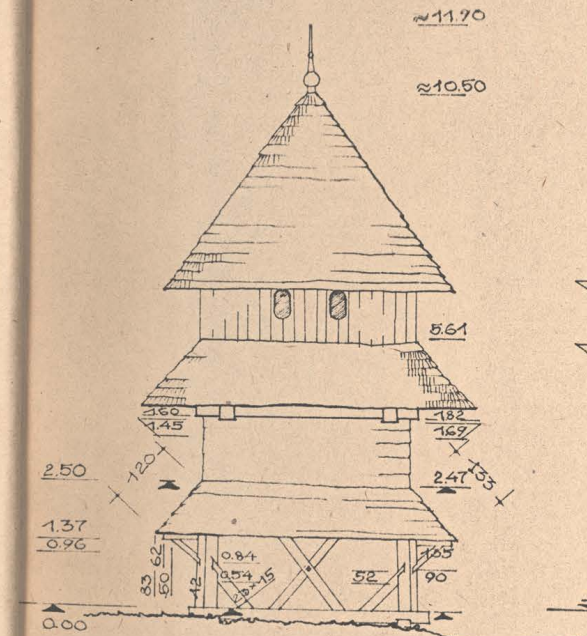
МАСШТАБ 1:100

НАЧ. ЛАУДИ		Мельничук	1982	ПОМ'ЯТКА АРХІТЕКТУРИ XVIII СТ. ДЕРЕВ'ЯНА ЦЕРКВА В. С. ЖИЧКОВО УСПЕНСЬКІВСЬКОГО Р-НУ, ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛ.			
ГАП		Хмелевський					
КЕР. ГРУПИ		Крук Е.П.			СТАДІЯ	АРКУШІВ	АРКУШ
ВИКОНАВ		Родевич		РОЗРІЗ І-І, ПЕРЕДНІЙ ФАСАД, ЗАХІДНІЙ ФАСАД, ПЛАН ЦЕРКВИ	П	2	3
ПЕРЕВІРИВ		Крук Е.П.					
СЕКТОРИ		Крук Е.П. Хомяк О.В.			Львівська КАРМ ім. Зодчого України «Укрпроектреставрація»		
ПЕРЕВІРИЛИ		Іконникова Я.Н.					

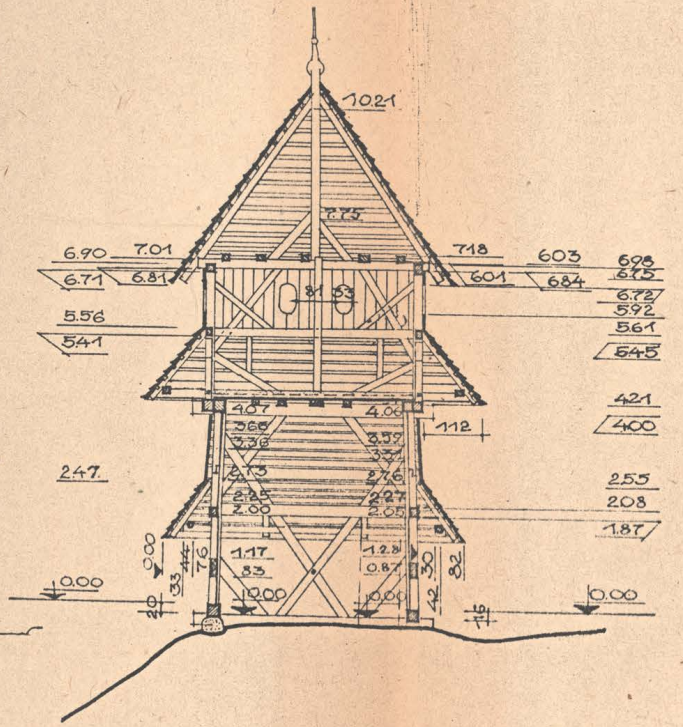
uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міськ. історії Center for Urban History

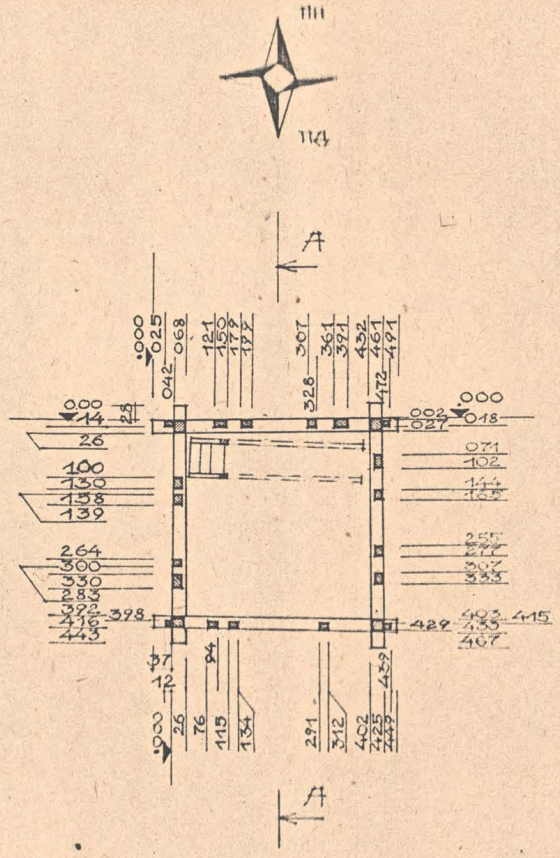
ПІВНІЧНИЙ ФАСАД

РОЗРІЗ А-А

ПЛАН ДЗВІНИЦІ

МАСШТАБ 1:100

1 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

НАЧ. КАРМ	Могитич І.Р.		1982 780 Р-І. 1-1			
ГАП	Кіндзельський					
КЕРІВН. ГРУПИ	Крук Г.П.					
ОБМІРИ	Крук Г.П.		ПАМ'ЯТКА АРХІТЕКТУРИ XVIII СТ.	СТАДІЯ	ЛИСТ	ЛИСТІВ
ПРОВЕЛИ	Якимович Я.		Михайлівська церква в селі Жирівка Львівської області	П	3	3
	Кубів О.В.					
	Іванишин Г.		ПЛАН ДЗВІНИЦІ НА РІВНІ ПІДВАЛИН, ПІВНІЧНИЙ ФАСАД І РОЗРІЗ ДЗВІНИЦІ	ЛЬВІВСЬКА КАРМ ІНСТИТУТУ «УКРПРОЕКТРЕСТАВРАЦІЯ»		
ВИКОНАЛА	Кубів О.В.					
ПЕРЕВІРИЛА	Крук Г.П.					

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

1

uma.lvivcenter.org

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

2

uma.lvivcenter.org

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

3

uma.lvivcenter.org

Управління
охорони
історичного
середовища

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

4

uma.lvivcenter.org

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

Б

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History
uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

6

uma.lvivcenter.org

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

uma.lvivcenter.org

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

uma.lvivcenter.org

Управління
охорони
історичного
середовища

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії Center for Urban History

АНОТАЦІЯ ДО ФОТОФІКСАЦІЇ.

1. Південний фасад церкви.
2. Вигляд церкви та дзвіниці з південного сходу.
3. Вигляд церкви з південного заходу.
4. Вигляд ансамблю пам"яток з південного заходу.
5. Вигляд церкви та дзвіниці з північного заходу.
6. Вигляд церкви та дзвіниці з північного сходу.
7. Вигляд дзвіниці з північного сходу.
8. Південний фасад дзвіниці.

uma.lvivcenter.org